

Dnro: 712/2013

186 § Lausunnon antaminen kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa: toimitukset ja johtaminen, demokratia-, talous- sekä kunnat ja markkinat -jaostot. Työvaliokunta on vastannut lainvalmistelusta ja koordinoitunut valmistelujaostojen työtä. Jaostot ovat kartoittaneet syksyllä 2013 sähköisellä kyselyllä kuntien näkemyksiä ja kannanottoja valmisteltavasta kuntalaista.

Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu jaostojen työn pohjalta.

Valtiovarainministeriö pyytää 26.8.2014 mennessä lausuntoa kuntalainluonnoksesta. Lausunnoissa toivotaan käytettävän em. otsikointia tai erittelemään esitetyt huomiot luku- tai pykäläkohtaisesti.

Ehdotus

(htj) Kaupunginhallitus antaa Kuusamon kaupungin puolesta asiassa seuraavanlaisen lausunnon:

kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)

Pykälän perusteluissa todetaan mm.

”Kuntalaissa omaksuttaisiin laaja näkökulma kunnan toimintaan ja muun muassa kunnan johtamista ja omistajaohjausta sekä soveltuvin osin osallistumista ja vaikuttamista koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuntaan tässä laajemmassa merkityksessä. Kuntaa ja sen toimintaa tulisi johtaa kokonaisuutena organisoitumismuodoista riippumatta”. Lakiin esitetty kunnan toiminnan käsitteen laajentaminen koskemaan kuntakonsernin toimintaa, yhteistoimintaa jne., on looginen ja perusteltu.

kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)

Hyvä, että lakiesitykseen on avattu ja määritelty järjestämis- ja tuottamisvastuu.

kuntatalousohjelmasta (12 §)

Kuntatalouden arvioiminen osana julkisen talouden kokonaisuutta kuntatalousohjelmalla on tarkoituksenmukaista. Kun valtion talousarvioesityksen vaikutuksia kuntatalouteen arvioidaan, on osana neuvottelumenettelyä kehitettävä menettely, jolla voidaan realistisesti määrittää kunnan tehtävien ja rahoituksen tasapaino. Perustuslain suojaaman rahoitusperiaatteen toteutumisen kannalta on tärkeää, että kaikki ministeriöt sitoutuvat kuntatalouden tasapainottamiseen.

kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)

Valtuuston toimikauden aikaistaminen on valtuustokauden ensimmäisen talousarvion valmistelun ja siitä päättämisen kannalta perusteltua.

valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
ei huomautettavaa

osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);
Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien monipuolisia mahdollisuuksia ja keinoja osallistua kunnan toimintaan pidetään tärkeänä. Esimerkinomainen luettelo mahdollisista osallistumis- ja vaikuttamistavoista on kannatettava. Nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto tulisi myös voida asettaa alueellisena, jos kunnat alueellisesti näin sopivat.

kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31,34 ja 38 §)
Sääntöluonnos tältä osin on mahdollistava ja kannatettava.

alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
ei huomautettavaa

kuntastrategiasta (39 §)
Kuntastrategian korostaminen kunnan koko toiminnan johtamisen välineenä on nykyisessä, monimuotoisessa toimintaympäristössä tärkeää. Esimerkkiluettelo kuntastrategiassa huomioon otettavista asioista tulisi olla ohjauksellinen väline, jotta jokaisessa kunnassa laadittu kuntastrategia sisältäisi ainakin seitsemän esiteltyä kohtaa.

kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
Poliittisen johdon toimintaedellytysten parantaminen kunnan tehtävien ja toimintakentän muuttuessa yhä haastavammiksi on tarkoituksenmukaista. Sen sijaan poliittisen johdon ja virkamiesjohdon työnjako ja tehtävät on ilmaistu epäselvästi ja osin ristiriitaisesti lakiluonnoksen pykälä- ja perusteluteksteissä. 38 §:n mukaan "Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta" kun taas "kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa". Lisäksi vielä 41 §:n mukaan "Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista valmistelua". Lain perustelutekstissä on lisäksi todettu, että kunnanhallitus "johtaa kunnan toimintaa käytännössä". Nämä epäselvät ja osin päällekkäiset tehtävämäärittelyt ovat omiaan lisäämään epäselvyyksiä kunnan johtamisessa ja toimivaltarajoissa. Tärkeää on vähintäänkin lain perusteluteksteissä selkeästi erottaa kunnan operatiivinen johtaminen poliittisesta johtamisesta.

johtajasopimuksesta (43 §)
Johtajasopimus on kannatettava asia. Johtajasopimuksen hyväksyminen kunnanvaltuustossa on myös kannatettava asia, sillä kunnanvaltuusto valitsee kunnanjohtajan virkasuhteeseen. Kannatettava ajatus olisi myös johtajasopimuksen sisällön minimin määrittely.

omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47 -49 §)

ei huomauttamista

kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)

ei huomautettavaa

luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)

ei huomautettavaa

päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)

ei huomautettavaa

sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)

Sidonnaisuuksista ilmoittaminen ja sidonnaisuusrekisterin ylläpitäminen on hyvin perusteltu ja lisää omalta osaltaan hallinnon avoimuutta ja luotettavuutta.

kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)

ei huomautettavaa

otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)

ei huomautettavaa

toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)

kannatettava ehdotus, ei huomautettavaa

alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)

alijäämien kattamisvelvoite on julkisen talouden kestävyysvajeen näkökulmasta hyvin perusteltu ja käytännössä viiden vuoden aika alijäämien kattamiseen on varsin riittävä, kannatettava esitys velvollisuuden ulottaminen myös kuntayhtymiin

erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)

ei huomautettavaa

tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)

kannatettava ehdotus, että tarkastuslautakunnan rooli on enemmän tuloksellisuuden arviointiin kohdistuvaa

tilintarkastuksesta (123 §)

ei huomautettavaa

tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)

ei huomautettavaa

kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku)
ei huomautettavaa

lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.
ei muuta kommentoitavaa lakiluonnokseen

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.



OTTEEN OIKEAKSI TODISTAN

KUUSAMOSSA 25. / 8. 2014

Riitta Koskela
RIITTA KOSKELA
ARKISTOSIHTTEERI

Muutoksen-
hakukielto ja
sen peruste

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.



Muu peruste, mikä